

GYULAFEHÉRVÁRI KÖZLÖNY.

Hetilap a társadalom, közművelődés, szépirodalom és közigazgatás köréből.

Előfizetési árak:

Helyben hához hordva	Vidékre, postán küldve:
Egy évre 4 frt	Egy évre 4 frt 50 kr
Félévre 2 frt	Félévre 2 frt 25 kr
Negyedévre 1 frt	Negyedévre 1 frt 25 kr
Egyes szám ára 10 kr.	Egyes szám ára 12 kr.

Megjelen minden szerdán.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők Gyulafehérvárra.

Előfizetések a lap kiadó hivatalába küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetési díjak:

Egy háromszor hasábos garmonsor vagy annak tér mértéke 5 kr

Bélyegdíj minden beiktatás után 30 kr

Nyilttér soronként 15 kr

A hirdetési és nyilttéri díjak előre fizetendők.

Hirdetések és nyilttéri közlemények elfogadtatnak lapunk részére kiadóhivatalunkban (Püsp. lyc. könyvnyomda, főtér) továbbá **Goldberger A. V., Barna és társa s Mezey Antal** által **Budapestben, Friedrich Schalek, G. L. Daube & Comp., I. Knoll-Haasenstein és Vogler** Bécsben, Prágában, valamint Németország és Sveicz fővárosaiban is, **Dorn & Comp** által Hamburgban

Görögország.

A görögországi földrengés által okozott rombolásokról érkező hírek borzasztóan hangzanak. Virágzó városok, számos mezőváros és falu egy pillanat alatt eltűnt, romjaik között sok száz boldogtalant eltemetve és mindent megsemmisítve, a mit nehézség és értelmiség fél század óta teremtett. Ebben a borzasztó csapásban a görög kormány, az egész ország veteledett a sújtott kerületek támogatásában, de a katasztrófa oly megrendítő, hogy ez a támogatás a szerencsétlenséghez képest elenyésző csekély. A görög lapokból veszünk át a következő kimutatást, mely némi fogalmat nyújthat a veszedelem nagyságáról:

Filiatre kerület: 1 város és 2 falu elpusztult, 1530 ház romba dőlt, 150 halott, 350 sebesült, 20 millió frank kár.

Kolonida kerület: 4 falu elpusztult, 270 ház romba dőlt, 15 halott, 65 sebesült, 2 és fél millió frank kár.

Bufradosz kerület: 15 falu elpusztult, 650 ház romba dőlt, 50 halott, 120 sebesült, 4 és fél millió kár.

Megalopolisz kerület: 5 falu elpusztult, 80 ház bedőlt, 8 halott, 49 sebesült, fél millió frank kár.

Pilosz kerület: 12 falu elpusztult, 612 ház romba dőlt, 23 halott, 100 sebesült, 4 millió kár.

Óhália kerület: 9 falu elpusztult, 500 ház romba dőlt, 25 halott, 160 sebesült, 3 millió kár.

Koróne kerület: 12 falu elpusztult, 925 ház romba dőlt, 37 halott, 140 sebesült, 10 millió kár.

Ligudiszta kerület: 6 falu elpusztult, 400 ház romba dőlt, 14 halott, 94 sebesült, 3 millió kár.

Aria kerület: 1 falu elpusztult, 72 ház romba dőlt, 2 halott, 35 sebesült, negyed millió frank kár.

Figália kerület: 1 falu elpusztult, 65 ház romba dőlt, 12 sebesült, egy negyed millió kár.

Labaro kerület: 2 falu elpusztult, 242 ház romba dőlt, 4 halott, 50 sebesült, 2 millió kár.

Andritszaina kerület: 4 falu elpusztult, 185 ház romba dőlt, 17 sebesült, 9 halott, fél millió kár.

Nullunte kerület: 4 falu elpusztult, 185 ház romba dőlt, 17 sebesült, fél millió kár.

A Peloponnézus többi kerületei szintén igen sokat szenvedtek s csak körülbelüli becslés szerint ezekben a kerületekben is 34 falu pusztult el, 3800 ház dőlt romba, 280 ember halt meg, 800 ember sebesült meg s a kár 30 millió frankra tehető, és így az összes vesztesség már az eddigi felületes kimutatás szerint is: 1 város, 108 falu, 9016 ház, 613 halott, 2009 sebesült és 80 millió frank kár. Ebből látható, mily óriási nagy volt a szerencsétlenség. Sok ezer család hajlék és kenyér nélkül van. Számos sebesült még csak várja az első orvosi gyógykezelést. E szerencsétlenek legtöbbjét úgy huzták ki a romok közül, a hova élve eltemették. A katasztrófát rémes jelenetek követték. Az éj sötéttségében félig meztelen emberi lények a halottak között egymást felismerni igyekeztek. Itt egy megmenekült atya töltötte el a levegőt kétségbeesett jajve zékelésével, kezeivel turva házának romjai között, me-

lyek eltemették azt, a mi legdrágábbja volt; ott egy anya szoritotta kebléhez megmenekült gyermekét és örült módjára rohant tova, hogy férjét keresse. Másutt meg egy család siratta összes vagyonának elpusztulását. A gazdag szegényné, a legboldogabb nyomorulttá lett, és a kit még csak néhány perczel imént hü nő, imádott gyermekek vettek körül, most magányosan, elhagyatva megvilággá, elvesztett boldogságát siratva s néha fölkaczagva, mert a fájdalom megtosztotta ép elméjétől. B....

Titkári jelentés az E. M. K. E. 1886. aug. 29-ki rendes közgyűlésén.

(Harmadik közlemény.)

Közgazdasági szakosztályt megbíztuk a földhitelintézet kérdésének tanulmányozásával, miről javaslat teendő; a tisztikar utasítva lesz, hogy az árfolyammal nem bíró papíradományozások értékesítéséről beterjesztést tegyen, ehhez képest levén az illető adományozók tagsági minősége megállapítandó. A májusi ülésből találjuk meg a Királyhágón túli megyék összes viriliseit s mondjuk ki, hogy az egyesület tagjai névsora kinyomtatandó; a tisztikar az árfolyam nélküli papirokról megteszi részletes jelentését és javaslatát; kiutaljuk a legelső szegélyt 200 forintban a brassóban felállítandó ovó számára; a székely egyesület jobbkant nem fogadván el, székely szakosztály alakítása mondatik ki; változás történik a pénztárnok és könyvelő személyében, mi a választmányt a pénztárkezelésben további egyszerűsítések behozatalára készíti. Juniusban bejelentetik, hogy az összes tagnyugtág, — számszerint 12,000 drb. — szétküldtetek, mely jelentéssel kapcsolatban, ok merülvén fel reá, a választmány elvi határozatot hoz az

A „Gyulafehérvári Közlöny” tárczája.

I d a.

— Beszély. Irta: L. J. —

(Folytatás)

— Miért volna elég? Miért ne folytatnám tovább? Hát nem akarod ismerni egy villám-sújtott ember gyötrelmes életét? Nem okoz gyönyörűséget, ha művedet egészen ismered?... De nem, én nem lehetek oly kegyetlen mint te, a mit régen elfeledtél, legyen elfeledve. Nem mondom, hogy a nemezis kezét látom azért a hamis esküért. Hiszen ha Falvi mellett életed pokollá van téve, ha — a mint mondod — nem válhatsz el tőle, az élettől kell elválnod, ha szenvedsz; én azt is mondhatnám, hogy szenvedésed balzsam az én sebemre. Azt mondhatnám, ez a szív, mely eddig csak szeretni tudott, most telve van gyűlölettel, azt mondhatnám, hogy a sok szenvedés érzéketlenné olyannyira, hogy nem indul meg, ha hallom panaszkod, nem akarja tudni, hogy mekkora a te szenvedésed, s csak azt látom kiméltelen megjelenésedben, hogy vigyáznom kell, mert a játékot ismét akarod kezdeni. De

nem, ezt nem mondom, csupán azt kérdelem, asszonyom: miért kerestél fel engem? miért panaszkodtál nekem szenvedéseimre? miért kértelem tanácsot, miért akarja, hogy a választ épen én tanácsoljam?... Ha számított arra, hogy még nem tudom úgy gyűlölni, a mint megérdemelné, ha számított arra, hogy szívem még nincs egészen elzárva öntől, — ha tudta, hogy felgyújtva a remény szövétnekét, én vakon lábai elé dobom magam ismét, miért nem gondolt arra is, hogy megjelenése minő kínos emlékeket fog feljuttatni?... Midőn atyjának szomorú halálhírére Kázmér fivérével azon határozott kivánsággal együtt megtudtam, hogy a hátramaradt zilált anyagi állapotok rendezésével engem biz meg, minden vonakodásom dacára le kellett mennem Erdélybe. Megbocsát asszonyom, hogy én is felidézem a szomorú multat, de a történetek így kívánják. Teljesíteni akarva szomorú kötelességemet, a vizsgálat folyama alatt oly okmányra bukkantam, mely férjére nézve nem a legkellemesebb hatással lett volna, s így önt — asszonyom — nagyon érzékenyen sújtja vala. Ez az okmány atyjának tragikus végére világosságot, de az ön mézes heteire nagy keserűséget hoz, ha a többi iratok

mellé felveszem a leltárba; de én asszonyom, én, a ki megcsalattam, én, a ki szenvedett fájdalmakat pokoli gyötrellemmel torolhattam volna meg, azt az iratot elkoboztam. Én a törvény embere átléptem a törvényt, csak azért, hogy ne ismerje ön a fájdalmat, csak azért, hogy... de hát miért is mondjan? legyen elég asszonyom, ha azt mondom, hogy eltekintve a világ mende-mondijától, eltekintve attól, hogy az ön szenvedéseit én is érzem, csupán ez irat elszakasztása miatt nem vehetem kezemből perét. Legyen erős, s igérem....

— Megérdemlem-e öntől Károly e gyötörtetést vagy nem? — szakítá félbe Ida az ügyvédet, — arról most nem szólok, de hogy ne így ítéljen fölőlem és hogy megérthessen, férjhez menetelemről kell még beszélnem. Hallgasson meg, s ha ezután is azt hiszi, hogy megcsalattam, hogy esküszegő vagyok... jöjjön a minék jönni kell.

Falvi megkérte kezemet. Atyám, ki a bukás szélén állott, rendkívüli szerencsét látott e körülményben, hogy a dúsgazdag Falvi — ki egyszersmind a bekövetkezendő katasztrófa elhárítására segélyt ajánlotta — kezemet kéri de azért mégis az én feleletemtől teite függővé;

aláírását megmásító — hála Isten — elenyésző töredékre nézve. A választmány ez ülésben jelenti ki, hogy a közgyűlés felhatalmazása nélkül nem érezi magát feljogosítva az egyesülyezésére. Ördögkúton ovó felállítását mondatik ki Dr. Kormos Béla alapítványából; a Wesselényi egyesület szintén nem fogadja el az oda nyújtott jobbot, mire a választmány nem érzi magát továbbra is kötelezve, hogy e megye területén a választmány megalkotásától tartózkodjék. Az erdélyrészi ipar érdekében a választmány cselekvést lát szükségesnek; a fiókokhoz intézendő s a helyi teendőkre vonatkozó kérdőpontok kidolgozására bizottság megy ki. Szükségesnek bizonyul, hogy megyénként női választmányok is alakítsanak. Közgyűlési ünneprendező bizottságot állítunk egybe. Juliusban az egyesület pénztárnok és könyvelő nélkül marad, s miután vállalkozók igényei s kikötései elfogadhatók nem valának, a választmány részletes intézkedéseket tesz a kezelésnek és a nyilvántartásnak az elnökség, illetve a tisztikar által való vezetésére. A munkaprogramm a januári gyűlésben tett módosításokhoz képest véglegesen szövegeztetik s a szintén elkészült kérdőpontokkal kapcsolatban fiókonkénti részletes munkaprogrammok kidolgozására megküldetik az elnökséghez, továbbá az erdélyi magyar egyházi főhatóságokhoz, kiktől szintén a legégetőbb bajok megnevezését s az első segélyre való ajánlásokat kérjük. Közgazdasági szakosztály utasításul kapja, hogy Kárpátgyűlési fiók alakítása iránt tervet nyújtson be. Elfogadjuk az erdélyi ipar pártolása tárgyában a nemzethez intézett fölhívás szövegét s az védegyeleti eszme felmerülésével kapcsolatban egy ad hoc bizottság megy ki, melynek célja, hogy a versenyképes magyar s kivált határszéli iparnak megfelelő piacáról gondoskodjék.

Az irodalmi szakosztály több javaslata közt igen fontos elfogadása annak, hogy az egyesület megiratja az irod. szakosztály által Erdély monografiáját, olcsó füzetes vállalat alakjában az egyesület pénzbeli megterhelése nélkül. Végül augusztus 12-én az utolsó rendes ülésre eljutunk oda, hogy a választmány a szervezkedés egész munkáját minden kérdésre nézve elvégeztetnek mondhatja. Az egyesület mind a sok-sok ezer drb nyomtatványa a nemzet kezében van; a megyei választmányok Szilágy megye kivételével mind megalakultak, a vidéki és városi körök, fiókok száma teljes; az iparmozgalom bámulatos hullámokat ver; elkészül s kiadjuk a megyék és gyűjtők névsorait; a vidéki választmányok beadványai mind letárgyaltatnak; hátrálék munka nincs; a közgyűlés előkészítették. A cselekvésre egyesületünk készen áll.

A directorium volt dr. Haller Károly működő alelnökkel a választmány mind a munkáinak előkészítője, a directorium, mely dr. Felméri Lajos, Nagy Béla és dr. Concha Győző személyökben az első választmányi gyűlés

által alakított. A működő alelnök, illetve a directorium intézte el a folyó ügyeket, osztotta ki a tárgyakat a szakosztályoknak; tette javaslatait, a szakosztályokhoz nem jutott tárgyak fölötti felülvéleményezéseit, intézkedett a pénztár és elkönyvelés munkálatai iránt, végezte a kiadványozásokat és fölhívásokat s állandó tanácsadó közegül szolgált az elnökségnek. Tartott összesen 18 önnálló gyűlést, a mellett hogy egyes tagjaiban, mint valamely kérdés iránt kiküldöttekben, majdnem állandóan munkában volt. A directorium számos esetben lépett fel mint kezdeményező s az elnökséggel legtöbbször végrehajtóként szerepelt. Midőn valamely tárgyról számolunk, abban a directoriumok consultatív része van, s azért dolgait egyenként nem soroljuk elő.

(Folyt. követ.)

IRODALOM.

„Megárt“ czimen egy kis egészségügyi káté jelent meg Singer és Wolfner kiadásában Budapesten, ugyanazon törekvő fiatal czégnél, melynek „Nem illik“ című kiadványa oly páratlan sikert aratott, a mennyiben alig néhány hét alatt kilencz kiadást ért. Megvagyunk róla győződve, hogy a „Megárt“ című könyvecske még na jobb tért fog hódítani, mint elődje. Kivánatos is, hogy szélében elterjedjen a művelt magyar közönség valamennyi rétegében; mert míg a „Nem illik“ különféle társadalmi félszavakra figyelmeztet, a melyeknek elkövetése hiába számba megy, addig a „Megárt“ az egészséggel foglalkozik, ezen legdrágább kincsünkkel, a melynek tudatlanságból eredő elhanyagolása már valóságos bűn minmagunk, a hozzánk tartozónk s az egész társadalom ellen. A „Megárt“ ugyanolyan alakban és beosztással jelent meg mint a „Nem illik“ és ára szintén csak 50 krajczár. Melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe s ismételjük, hogy a társas érintkezés codexének el nem olvasása csakugyan nem illik, de az egészségügyi kis kátét meg nem venni — nemcsak a mai kolerás világban hanem mindenkorra — megárt.

Hogy a közönség izlésének megfelelő szépirodalmi heti lap aránylag rövid idő alatt nálunk is közkeveltségnek s elterjedésnek örvendhet, azt legjobban bizonyítja a „Gondülő“ szépirodalmi hetilap, mely két évi fennállása alatt oly széles és nagyszámu olvasóközönséget hódított a maga részére, hogy már harmadik évfolyamán a kor szellemével lépést tartó tetemes és meglepő újításokkal lépett föl, úgy annyira, hogy nem csak a hazai, de a külföldi hasonlirányú vállalatok közt is első helyet foglalt el. Új szellemének és irányának jobban megfelelőleg a lap III. évfolyamának első számával régi címét megváltoztatva, ezentúl „Magyar Családi Lapok“ czimen fog megje-

lenni, mint a „Gondülő“ III. évfolyama. Előtünk fekvő első számából látjuk, hogy a szépirodalmi rész munkatársai, miként eddig, ugy ezentúl is hazánk s a külföld legkitűnőbb írói lesznek, kikhez méltán sorakozik a legdiszesebb művész-koszoru, kiktől a legremekebb illusztrációkat közli.

V e g y e s e k.

— **Lönhardt Ferencz** erdélyi r. kath. püspök, a státusgyűlés befejezése alkalmából ebédet adott. A püspöki asztalnál ezuttal mintegy 60-an foglaltak helyet. A felköszöntök sorát Gál János kezdte meg, viharos éljenzés között a szívélyes házigazdára, a püspökre üritve poharat, utánna dr. Finály H. Gál Jánosra, Künle József dr. Finály Henrikre. Lönhardt Ferencz püspök nagy hatással Künle Józsefre mondott felköszöntést.

— **E hó 21-én** reggel majdnem nagy szerencsétlenség történt az itteni állomáson Lischák nevű vasuti őrvigvázatansága folytán. Lischák ugyanis aludt, s a vonat érkeztekor a korlátot nem zárta el. Az érkező vonat egy épen áthaladó szekeret ért utol, melyet összezuzott. A rajta ülők csekély sérüléssel menekültek meg. A vizsgálat az őrvigvázatanságról megérkezett bizottság 60 frttal kártalanította az embert, őrvigvázatanságát pedig elbocsátotta szolgálatából.

— **A mai honvédek és Kossuth Lajos.** Hogy a mai honvédek ragaszkodása sem kisebb hazánk nagy fiához, mint volt a régieké, kiket az ő lángszava hozott létre s kik az ő lángszivétől tanulták a hazát szeretni, demonstrálták kicsiben legközelebb az ujhelyi és ungvári zászlóaljok. A kassai hadgyakorlatokról vasárnap hazafelé indulva, az eperjesi uton vigan masiroztak. Nem sokára nótázni kezdtek s mintha csak összebeszéltek volna, legelső nótának rágyújtották lelkesen, tüzesen, hogy: „Kossuth Lajos azt izente!“ Ez volt az első gratuláció, mely a távolból a barakkonei remetéhez 84-ik születésnapja alkalmából szállt magyar hadsereg katonáinak ajkáról.

* **Családi tragédia.** Majna melletti Frankfurtból jelentik f. hó 22-ikéről: Steinachból megrendítő családi tragédia híre érkezett melynek egy budapesti házaspár esett áldozatul. Jany szolgálaton kívüli kapitány néhány év előtt vette nőül Wohlfart egykori újságkiadó egyik leányát. Az utóbbi időkben a házaspár vagyonilag teljesen tönkre jutott az asszony pazarlása folytán. Mult szombaton Steinachba utaztak s egy ottani vendéglőben Jany agyonlőtte nejét. Azután a temetőbe ment s első nejének sírján magát is agyonlőtte. Janyéknak Steinachban s a szomszédos Cronbergben több házuk volt, melyek azonban adóssággal tul vannak terhelve.

— **Égő hajó a tengeren.** A villám által f. hó 26-án este fél tíz órakor meggyújtott „Nikola“ nevű olasz vitorlás hajót, mint fiumei levelezők írják, egy francia cég részére mintegy 4100 hordó benzint volt szállítandó és már tökéletesen utra készen állott a petroleumkötő előtt. Mire a „Bátor“ vonatkozó gőzös segélyére érkezett, már az egész hajó lángban állott. A mólókról egész éjen át óriási embertömeg nézte a remek látványt, melyet a vonatott lángoló hajó a vihar közepette nyújtott. A hajó kapitánya nejével a városban időzött, a legénységből azonban csupán csak egy menekült meg ép bőr-

jövő sorsomat. Örömtől sugárzó arczczal jött hozzám, s elmondva a váratlan szerencsét, mely engem ért, válaszomat kérte. Falvinak ezen merész lépése annyival is inkább meglepett, mert legkevésbé sem adtam alkalmat arra, hogy reméljen; sőt kiálthatatlan udvarlásainak véget akarva vetni, őszintén bevallám neki, hogy engem szavam és szívem máshoz köt s hogy ostromlása kimondhatatlan ellenszenvet kelt irányában. Soha el nem feledem, hogy már akkor mennyire undorodtam hideg szuró tekintetétől, mennyire félttem a kimélelen gunytól, melylyel lépten-nyomon ostromolta szívem érzelmeit, s ime most kezemet kéri! Mi természetesebb, hogy egy gunyakcaj kíséretében mondám a „nem“, de atyám nem elégedett meg ennyivel. Nem kérdezte, hogy miért nem akarom kezemet Falvinak adni, mit is tudta ő, hogy e lépéshez szerelem is szükségeltetik; hanem elégnek gondolta, ha kérémet az egekig magasztalja. Hivatkozott előkelő születésére, gazdagságára, s midőn belátta, hogy minden ékesszólása daczára hajthatatlan maradok, kimerülten dőlt a pamlagra, s egy néhány percnyi mély csend után könnyezve előmbé tárta vagyoni állásunkat. Ekkor tudtam meg a legsö-

tétebb valót... s atyám fuldokolva kért, hogy mentsem meg őszülő fejét a szegyéntől. Az ő élete és az én boldogságom csupán szavamtól függ — és nekem határoznom kellett, mert atyám könnyei jobban fájtak nekem, mint saját fájdalmaim. Oh ha ön Károly ekkor megérkezik, mennyi keserűséget oszlattott volna el!... Választottam... s odadoxtam boldogságomat atyám életéért... Eljegyzésem napján ismeretlen női kézről levelet kaptam. E levél telve volt intésekkel; borzasztóbbnak festve Falvit, mint a mennyire én ismertem, jóakarólag ajánlja, hogy örökídem tőle. És e levelek ismétlődtek. Elborzadtam a sok büntől, melylyel jegyesemet vádolták, de nem ijedtem meg a fenyegetésektől, gyötörtetésektől, melyek elérnek, ha vissza nem utasítom Falvit. Szenvedjek bármít, de atyámat meg kell mentenem, és a jegyváltás után 3 héttel meg volt az esküvő. Hanem azért boldogságommal együtt atyámat is elvesztém. Kevéssel az esküvő után meglötte magát, s én egyedül maradtam férjem mellett, ki a legsötétebb, legundorítóbb eszközöktől sem riad vissza csak hogy vagyonát gyarapítsa. Mindazon levelekben említett borzasztó vádák, melyeket Falvi a világ előtt oly szépen

el tud takarni, valóknak bizonyultak és a gyötörtetésemre vonatkozó jóslatok beteljesedtek... Anya lettem, s hogy az anyai örömeiket se élvezzem háborítlanul, leányom születése napján ismét kapok egy levelet, mely az egy évvel előbb történt eseményről, atyám öngyilkosságáról szólva, mesének mondja azon állítást, mintha atyám sajátkezüleg oltotta volna ki életét, hanem ha bővebbet akarok tudni, kérdezzem férjemet, ki a levél írójának kedvese... Egyetlen szót se szóltam férjemnek, félek, borzadok, ha csak közelemben tudom, s mióta hirül adta, hogy leányomat — alig fél éves — rokonaihoz küldi, miután ő csendhez van szokva, azóta...

Halk kopogtatás szakította félbe a szép Ida beszédét. Károly írnoka jött jelenteni, hogy Falvi méltóságos ur várakozik az irodában az ügyvédre.

(Vége következik.)

rel, míg kettő kevésbé súlyos, egyik súlyos sérülést szenvedett, hétnek pedig teljesen nyoma veszett. A hajó még 27-én este is égett.

A berlini vasúti szerencsétlenség. A Potsdamból reggel 4 óra 4 perckor érkező külön vonat, mely tartalékosokat hozott Berlinbe, az ottani pályaudvar előtt beletűközött a vágányokon álló üres tehervonatba s ez alkalommal két személykocsi jelentékenyen megsérült. A benn ülők közül a 3. gárda uhlánus ezred tizenegy tartalékosát részint könnyen megsérült. Az első segélyt a közelben lakó orvosok nyújtották, kiket az állomás-főnök értesített a szerencsétlenségről. Az első kocsiiban ülő tartalékosok közül azok, kik az üres vonat felőli oldalon voltak, borzasztóan megcsönkáltak. A kocsi fala leszakította labzáraikat egész a térdig s egy páran majd elvériztek. Még sötét volt, a mi a zavart csak növelte. A sebesültek kétségbeesetten kiáltottak segítség után, de a mentőknek elébb a roncsokat kellett eltakarítani. A vizsgálat megindult s a helyettes állomásfőnököt, ki ma éjjel szolgálatban volt, felfüggesztették állásától.

Öngyilkos fiatal lány. Zágrábban nagy szenzációt keltett tegnapelőtt egy viruló szépségű, kiváló műveltségű és előkelő családi állású fiatal lánynak az öngyilkossága. Sluga Paulinának hívták s nagy nyaránál, Bazzali tekintélyes polgárnál tartózkodott. Nehány nap előtt tudtára adták, hogy anyji kívánságára haza kell utaznia a Cilibe, a hol jó nódu szülei laktak. A lány e hírek nem örült meg, mert azt hitte, hogy csak azért hívják haza, hogy ott hozzákényszerítsék egy férfinak, kivel nem tudott rokonszenvezni. A lány kedélyállapotán mind a mellett nem vetek észre környezői semmi változást. Tegnapelőtt reggel azt mondta, hogy kimegy a szőlőbe. A mint az ott lévő kis házba benyitott, egyik nője, a ki követte, észrevette, hogy zsebéből revolvert húz ki. E szavakkal: „Paulina, az istenért, mit csinálsz?!“ hozzá ugrott, de a lány hirtelen elsütötte a revolvert, s a golyó által bal halántékán találva, haldokolva dűt néje karjai közé. Az előhívott orvosok már nem segíthettek rajta. Egy papírszeletet hagyott hátra összesen e szavakkal: „Megelőztem az életet.“

Püspöki körút. Szász Károly dunamelleki ref. püspök, a ki jelenleg a felsőbaranyai egyházmegyében tesz hivaalos körutat, eddig közel 25 anya- és leányegyházat látogatott meg. Nagy-Vátyon a fogadtatásnál, midőn a püspök az üdvözítő lelkes beszédére válaszólt, előállott egy odavaló közpolgár és talpraesett verssel üdvözölte a költő főpásztor lelkes éjenzés között. A templomban a püspök oktató egyházi beszédet mondott, erősen ostromozva az e vidéken sűrűn előforduló gyermekvesztés bünetét, melylyel — mint mondá — nem először s fél, hogy talán nem is utósor találkozik, de ostromozni nem fog szünni soha. További útjában Szent-Erzsébet, Tót-Keresztur, Beczef, Botyka, Kis-Peterdi, Nagy-Peterdi, Búdösa, Katáda, Okorág, Moncsokor, Kakics s Marócs egyházakat látogatta meg. Mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel, több helyen lovas bandériummal fogadták, mely a távozó püspököt egész a szomszéd helység határáig elkísérte. A püspök a jövő hó elején fejezi be körutját és október hó 4 én tér vissza a fővárosba.

600 csontváz. Nizzában, egy, most katonai pékműhelynek használt egykori dominikánus templom tetőzete alatt 600, összevissza hányt emberi csontvázat találtak, melyeket három-négy század előtt temethettek el. E csontvázakat valószínűleg 1792-ben ásták ki, mikor a francia köztársasági csapatok a templomból „nemzeti sütdőt“ csináltak. E csontvázak nagyobbára nemes származású egyének csontjai s köztük van a litológ egy savoyai hercegnőé is. Most közös sirba fogják eltemetni egy nizzai temetőben. Ott talán hosszabb lesz „örök pihenésük“, mint a dominikánusok templomában.

A csángók és a magyar ködmönök. Erdekes levelet kapott a szegedi rendőrkapitányság. Egy csángó szücsmester küldte, hogy adják át valami szücsmesternek, mert ő nem tudja egynek sem a nevét. A levél így hangzik: „Tisztelt Mester Uram! én mind levélíró, Erős István, Székely Magyar, vagy a mint maguk neveztek, csángó, a kik a Tavaszón 4 éve lesz be vandorutunk ide az új hazába, az első vonat és Maguk megvendégelték. Én vagyok egy azok közül, és most kérem szépen a Szücs Mester Urat, küldjön nekem egy olyan Ködmönt, a minőt ot a Paraszt Emberek szoktak viselni. Tébbe nekem szüksége van rá, mivel én is szücs Mester vagyok, hát azt kívánnya a Magyar Kormány Biztosságunk, hogy Magyaros Ködmönöket csinálják a Népek, mert ebbe az öltözetbe nem üsmének hogy Magyarok vagyunk vagy Olajok, hát kérem szépen legyen oly Szücs kütyön nekem egy olyan Ködmönt, hogy a kit minden nap szoktak viselni Parasztot, mert én azt formának hozatom, hogy majd én is ojan csinállok vagy varrok és kérem szépen, ha valami különös szabású lesz,

legyen Szücs egy papírból formát is vágni, és csak úgy Postautánvétel mellett küldje majd it a Postán kifizetem. És egy kis tzedulát írjon a maga állandóságáról, legalább a nevét írja meg és tegye a Pak közli, hogy ha még valamire szükségem lenne, hogy tudgyam kinek Czimezem a Leveler, mert most nem tudom maradok Tisztelettel az én címen így íródik Erős István Urak Szücs Mester Gyurgyevón utolsó Posta Homolitz Torontál megye.“ A derék székei-magyar „szücs“ mester levelét a rendőrség át fogja adni valamelyik jönevű szegedi szücsnek.

A newyorki magyar egylet több taga mult hó 29-én, vasárnap, egy társas kirándulást rendez a forradalmi erdőben lévő „Kossuth-hegyre.“ Ezen családias színezetű mulatságra már kibocsájtattak a meghívók, s tekintettel arra, hogy a magyarság ily nemű kirándulásai mindig a lehető legjobban sikerültek, remélhető, hogy az ebben résztvevők igen kedves élvezetben részesülhetnek. Mint hallottuk ez alkalommal Kossuth Lajos névnapja ünnepelték meg, az ő emlékeztetere „Kossuth-hegynek“ elnevezett regényes helyen.

A magyar dalárda Newyorkban f. hó 19 én tartott rendkívüli ülésén egy a dalárda jövőjét közelről érdeklő, fontos ügy nyert elintézését. Többen azon magyarok közül, kik a dalárda alapításánál közreműködtek, azonban egy félreértésen alapuló nézet miatt eddig visszavonultak, egy küldött-éret küldtek a gyűlés elé a felmerült nézetkülönbségek kiegyenlítése tárgyában; mint átsztra nyert fel ilágitások megnyugtatták az illetőket s valószínű, hogy a dalárda működő tagjainak száma — (eddig 20) — tizenhatszázal szaporodni fog. Együttal a dalárda kimondá, hogy e 18 tag, tekintettel arra, hogy az alakulásnál köreműködtek, — s tekintve attól, — hogy azóta a dalárdától visszavonultak, mint a dalárda alapító tagjai vétetnek fel az egylet kebelébe Örömmel jegyezzük, meg hogy a magyarok közt fennálló viszály egyik csirája elnyo tatott, s hogy végre valahára egyesülnek az erők, melyek hivatva vannak a dalárdát nagygyá tenni, annak jövőjét megalapítani, s a magyar névnek dicsőséget és elismerést szerezni.

Öngyilkos polgármester. Mint lapunknak Becsből írják, a simmeringi polgármester Fröschl Alajos fölakasztotta magát, mert unokaöccsese Witthalm kereskedő 100 ezer forintnyi passzívák hátrahagyásával megszökött.

48 éven át sötét szobában. Budapestén tegnap temették el a 48 év előtt elhalt Rakonitz Ruben híres rabbi özvegyét. Mikor férjét sirba tették, szíve mely fájdalomban fogadást tett, hogy „mert férje a sötét sirban pihen, ő sem akarja többé a napvilágot látni.“ Fogadását meg is tartotta. Teljes 48 évet töltött egy sötét szobában, hol fia és családja a legnagyobb gyöngédséggel gondozták. Tegnap került ismét a napvilágra, de fogadását meg nem szegte, mert szeméi örökre lezárultak.

Gyermekgyilkosságok követett el egy Somogyi Zsuzsanna nevű asszony, ki meglelt kora daczára kicsapongó életet folytatott. Férjétől Jámbor Sándortól elvált s mu ka nélkül lézengett hol Promontoron, hol az összekötő hid körül levő korcsmákban. Ezelőtt tizen-négy nappal gyermeket szült s meg is kereszteltette József névre. Az összekötő hid körül nagyon sokan tudtak arról, hogy a 38 éves asszonynak fia van s figyelemmel kísérték, hogy mit tesz vele. Tegnap híre terjedt, hogy Jámborné megölte gyermekét. Egy rendőr, ki a szóbeszédet meghallotta, sietett jelentést tenni a ker. kapitányságná, mely a vizsgálatot azonnal megindította. Elfogták Somogyi Zsuzsannát és vallatni kezdték. Eleinte mindent tagadott; a terhelő bizonyítékok sulya alatt azonban megtört és bevallotta, hogy kis fiát Promontorról jövet a dunaparti káposztáskertek mellett belökte a vízbe, hol nyomtalanul eltűnt. Tettét kétségbeesésével iparkodik mentesíteni, mert nem tudta, hogy miből tartsa fenn magát és gyermekét. A rendőrség a gyermekgyilkos asszonyt holnap átszállítja az ügyészséghez, a kis gyermek holtesét pedig keresteni fogja.

Vadállatias kegyetlenséggel ölték meg Amiens városban egy husz éves, felig idiota leányt saját testvérei és édesanyja. A gyilkos család feje Poiretné asszony, ki fonott árukkal kereskedik, hatvankét éves, részeges asszony. Két fia közül Adolf huszonnégy, Oszkár tizenhét éves. Viktória, a meggyilkolt leány leány huszadik évében járt. Egy nap sem mulat el, hogy a szerencsétlen leány verést ne kapott volna fivéreitől vagy anyjától. A szomszédok már egészen hozzászórtak s tudták, hogy Poiretnéknél mindig van valami ürügy a verekedésre, a melynél a szerény idiota húzza a rövidebbet. E hó 18-án éjjelájában, midőn a Poiret fiúk hazajöttek, anyjukat a kapuban találták. Tudatta velük, hogy Viktóriát holtrészegen találta a konyhában s onnan felvitte az esőenyletre. Adófi és Oszkár néhány luncz cimborájával felsietett az enyletre, s téyleg a szoba

padláján elterülve találta Viktóriát. Befektették az ágyba, s miatt az anya és a kisebbik fia szétárták és lefogták a karjait, Adolf útni-vernikezde. A leány magához tért s kiáltani akart; öcsese azonban befogta a száját, mire az anya is öklözni kezdte. A borzasztó ütlegelés teljes háromnegyed óráig tartott. Ekkora kifáradtak, s ott hagyták a szerencsétlen teremtést. Reggel Poiretné lement a szatocsboltba pálinkázni, s ott elbeszélte, hogy leánya — nem tudja miért — mozdulatlanul hever az ágyon. A boltosné felsietett s a szobában látottakból mindent megértett. Viktória teste tele volt kék foltokkal, az ágynemű vércseppekkel. Adolf az idősebb fiu egy széken ült, s szólított a nővérét. Mikor látta, hogy feleletet nem kap, keservesen zokogni kezdett. A rendőrség rögtön befogatta az egész családot, meg a Poiret fiuk cimboráit, kik nyugodtan nézték végig, mint verik ágyon a szegény leányt. Nemi hazudozás után valamennyien beismerték vétkeiket. Enyhítő körülmény gyanántkonstatálva van, hogy ugy Poiretné, mint fiai és azok cimborái részegek voltak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: ÉS LAPKIDÓTULAJD. a püsp. lycz. nyomda bérlője.

A dr. POPP J. G.-féle Anatherin-szájviz és növény- fogpor

Jótékonyan hat a szájüreg nyákhártyáira, erősíti a foghús véredényeit; biztosan csillapítja a fogfájást, s a fogak, a foghús és a szájüreg valamennyi betegségénél a legjobb s a legbiztosabb eredménnyel alkalmazható, mint szinte a

NÖVÉNY-FOGPOR

elhárítja a fogkövet, fenntartja és vakító fehérré teszi a fog mázát, s szájban igen kellemes illatot hagy hátra

Orvosi vélemény.

Az Anatherin-szájviz dr. POPP J. G. cs. kir. udvari fogorvostól Bécs, I., Bogner Gasse Nr. 2., jótékonyan hat a szájüreg nyákhártyáira, erősíti a foghús véredényeit, tisztítja a fogakat s visszadja azoknak természetes színüket, biztosan csillapítja a fogak fájását, s a fogak, a foghús és a szájüreg valamennyi betegségénél a leglobb és a legbiztosab b eredménnyel alkalmazható.

A növény-fogpor dr. POPP J. G. cs. kir. udvari fogorvostól, alaposan tisztítja a fogakat, elhárítja a fogkövet, fentartja a fogak mázát s erősíti a foghúst, a szájnak kellemes illatot kölcsönöz, a miért is én ezen két gyógyszeret bárkinek is a leglelki ismerere esebben ajánlhatom használat végett.

Hohenmauth (Csehország).

Dr. FISCHL JÓZSEF,

orvostudor, a sebészet mestere, szemorvos

(66.) 3—3.

KAPHATÓK: Gyfahérvártt Frölich Gy. Mihály: Zs. és Nagy József gy. gyszertárában, Fogolyán István kereskedésében. Alvincz: Mánzóros A. gyogy. szertárában. Szászsebes: Binder S. L. és Remhard S. B. gyogy. szertárában. Balázsfalván: Schieszl C. gyogy. Szeredahely (Reismarkt): Schimmert K. F. gyogy. szertárában. N. Enyed: Jando F. és Kovács I. gyogy. szertárában. Abrudbánya: Remetei I. gyogy. szertárában. Maros-Tlye: Hoffinger K. gyogy. szertárában. Ledvitzky Sz. gyogy. Zalathna: Nagy K. gyogy. Feketehaon; Reiner, M. gyogy. szertárában.

Árverezés.

Köztudomásra hozatik, hogy a tövisi koresma regáiának egész évi italméresi joga az 1887. év január 1-től három évre Tövis község irodájában, 1886. év október 3-ik napjának délutáni 3 órakor nyilvános árverésen bérbe adatik.

Kikiáltási ár 8650 frt 88 kr és a koresmajogosultakat terhelő kir. adónak bérlő általi hordozása.

Árverező köteles 855 frt bírtapélyt előlegezve letenni. A részletes feltételek alólírtnál Nagy-Enyedon és Tövis község irodájában megtekinthetők.

Müller Mihály,

tövisi koresmajogosultak igazgatója,

